

Reformáció

1) A reformáció (= megújítani, újra alakítani)

- XVI. század elején társadalmi osztályok közötti ellentét + egyházzal szembeni elégedetlenség
 - a reformációban bontakozott ki
- közvetlen kiváltó oka az ún. **búcsúcédulák**
 - X. Leó pápa rendeletére bocsátották ki
 - ki lehetett váltani az imák elmondását, a böjtölést, zarándoklatot, halottak szenvedését
 - a belőlük származó jövedelem egy részét a római Szent Péter templom befejezésére akarták fordítani
- **1517. október 31. Luther Márton közzétette 95 pontból álló tetteit** (a Wittenbergi vártemplom kapujára szögezte ki)
 - legfontosabb tétele: **a bűnt egyedül Isten bocsáthatja meg!**
 - nincs szükség költséges szertartásokra
 - elvetette a pápai hatalmat
 - gyónás, szerzetesség eltörlése
- minden társadalmi réteg megtalálta benne a neki szólót → robbanásszerűen terjedt a reformáció
- a pápa kiközösítette az egyházból Luthert
- V. Károly 1521-ben birodalmi átokkal sújtotta {Bölcs Frigyes fejedelem menedéket adott neki}
- **1555. augsburgi vallásbéke**
 - „cuius regio eius religio”

2) A reformáció irányzatai

- **Luther követői** = lutheránusok = **evangélikusok**

a) kálvinisták = reformátusok

- Kálvin János

- Genf
- szigorú egyházi alkotmányt vezetett be
{20 év alatt 58 halálos ítélet}
- megtiltotta a hivalkodó külsőségeket
- magánbeszélgetések korlátozása
- elvetette a hagyományos istentiszteletet
- a templomokból eltávolított minden külső dísz
- megalapította a Genfi Akadémiát
- legfontosabb tana az ún. **elve elrendelés = predestináció**

b) unitáriusok = antitrinitáriusok

- **Szervét Mihály**, spanyol orvos
 - Szentháromság tagadás – tagadta a Szentháromság dogmáját
- Kálvin János kivégeztette Szervét Mihályt

3) Az ellenreformáció

- a reformáció gyors terjedése kierőszakolta a katolikus egyház újjászervezését
- megkísérelte a hitélet tisztaságának helyreállítását = ez a mozgalom az ellenreformáció
- *tridenti zsinat (1545 – 1563)*
 - megtiltotta a búcsúcédulák árusítását
 - megtiltotta, hogy egy személy több egyházi méltóságot viseljen
 - papnevelő intézetek felállítása
 - Index=tiltott könyvek jegyzéke
 - Szent Officium = az inkvizíció újjászervezése
- jezsuiták – Loyolai Szt. Ignác